

Styrelsehandling 11

Utfärdat 2016-11-24
Diarienummer 0258-16

Administrativa avdelningen
Antonio de los Angeles
Telefon: 031-774 37 67
E-post: antonio.delosangeles@p-bolaget.goteborg.se

Intern styrning och kontroll

Förslag till beslut

I Parkeringsbolagets styrelse

1. Godkänna revidering av ”Anvisning för intern styrning och kontroll inom Parkeringsbolaget”
2. Godkänna uppföljningsrapport för styrelsens internkontrollplan 2016
3. Anta förslag på styrelsens internkontrollplan 2017

Sammanfattning

I enlighet med stadens riktlinjer för intern styrning och kontroll ska styrelsen följa upp innevarande års internkontrollplan och besluta om en internkontrollplan för det efterföljande året. I detta ärende föreligger anvisning för intern styrning, uppföljning av styrelsens internkontrollplan 2016 samt förslag på styrelsens internkontrollplan 2017.

Ekonomiska konsekvenser

En god intern styrning och kontroll är en viktig förutsättning för bolagsstyrelsernas styrning av verksamheten. Processen i sig medför inte några direkta ekonomiska konsekvenser utan ska bidra till att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Barnperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Omvärldsbevakning och inventering av principer och arbetssätt ses över inom intern inom staden såväl som externt med Sveriges kommuner och landsting (SKL), andra kommuner och privata företag. Stadsledningskontoret har i arbetet även bevakat och beaktat uppdateringarna av etablerade ramverk och standards inom området.

Bilaga 1.

Anvisning för intern styrning och kontroll inom Parkeringsbolaget

Bilaga 2.

Uppföljningsrapport för styrelsens internkontrollplan 2016

Bilaga 3.

Styrelsens internkontrollplan 2017

Ärendet

I enlighet med stadens riktlinjer för intern styrning och kontroll ska styrelsen följa upp innevarande års internkontrollplan och besluta om en internkontrollplan för det efterföljande året. I detta ärende föreligger anvisning för intern styrning, uppföljning av styrelsens internkontrollplan 2016 samt förslag på styrelsens internkontrollplan 2017.

Bakgrund

Med god intern styrning och kontroll kan bolaget säkerställa att en styrning och kontroll upprätthålls som ger en rimlig försäkran om att målen med och för verksamheten uppfylls inom följande:

- verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt,
- tillämplig lagstiftning, regler, riktlinjer m.m. följs,
- tillförlitlig rapportering och information om verksamheten råder,
- allvarliga fel och brister upptäcks och elimineras.

Anvisningar för intern styrning och kontroll inom Parkeringsbolaget

De styrande dokument som avser intern styrning och kontroll reviderades den 8 september 2016 genom att Kommunfullmäktige antog ”Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll” och ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” (Handling 2016 nr 133).

Ovan nämnda dokument träder i kraft 2017-01-01 och med anledning av detta har bolaget uppdaterat anvisningen avseende vid vilken tidpunkt internkontrollplanen ska antas. Framöver kommer internkontrollplanen att antas i samband med budget och affärsplan, det vill säga senast den 31 oktober varje år.

Uppföljningsrapport för styrelsens interkontrollplan 2016

Styrelsen föreslås fatta beslut om att godkänna uppföljningsrapport för internkontrollplan 2016. Årsrapporten är uppbyggd utifrån följande rubriker, som används för att beskriva arbetet med respektive risk:

- Riskbeskrivning
- Kontrollaktiviteter
- Iakttagelser
- Bedömning
- Förslag på åtgärder

Styrelsens internkontrollplan 2017

Under 2016 har bolaget arbetat med riskanalys utifrån väsentliga processer och verksamhetsövergripande risker. Riskanalys har genomförts i styrelsen, i ledningsgruppen och med respektive avdelningschef. Riskanalysen har sammanställts och sedan har väsentliga risker lagts in i styrelsens internkontrollplan 2017.

Parkeringsbolaget

Antonio de los Angeles
Controller ISK

Maria Stenström
VD

Dokumentets namn Anvisning för intern styrning och kontroll inom Parkeringsbolaget	Process Ledning	Dokumentansvarig Antonio de los Angeles		Fastställare Styrelsen	
	Dokumenttyp Anvisning	Fastställt 2014-12-10	Uppdaterat 2016-11-24	Version 3	Sida 1 av 6

Anvisningar för intern styrning och kontroll inom Parkeringsbolaget

SYFTE

Denna anvisning syftar till att beskriva hur Parkeringsbolaget arbetar efter de riktlinjer för intern styrning och kontroll som kommunfullmäktige har fastslagit. Styrelsen ska varje år fastställa anvisningar, senast i december månad.

RAMVERK FÖR INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Grunden till svensk praxis för intern styrning och kontroll finns till stora delar att hämta i det ramverk som utarbetas av *The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission* (COSO). Detta ramverk består av fem komponenter:

1. Styr- och kontrollmiljö

Avser den omgivning som bolaget verkar i och påverkar kontrollmedvetenheten hos dess medarbetare. Denna utgör grunden för en god intern styrning och kontroll. En god kontrollmiljö anger vad som gäller genom tydlighet av bland annat etiska värden, regelverk, ansvar och befogenheter, beslutsordning och styrande dokument.

2. Riskvärdering

Med risk menas den samlade bedömningen av sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvensen ifall denna händelse skulle inträffa. Riskvärdering handlar om att identifiera och analysera risker för att verksamhetens mål och uppdrag inte uppnås, att vara medveten om vilka risker som finns och att avgöra hur dessa ska hanteras. Vid riskvärderingen görs också en bedömning avseende risk för oegentligheter och hur eventuella väsentliga förändringar kan påverka systemet för intern styrning och kontroll.

3. Kontrollaktiviteter

Avser de riskreducerande åtgärder som utgör en del av bolagets löpande arbete med den interna styrningen och kontrollen. En kontrollaktivitet bidrar till att säkerställa nödvändiga åtgärder vidtas för att minimera risker för att verksamhetens mål och uppdrag inte uppnås. Kontrollaktiviteter äger rum i hela organisationen och innefattar aktiviteter som exempelvis information, utbildning, behörigheter, attester, avstämningar, stickprov och rutinbeskrivningar.

4. Information och kommunikation

Väl fungerande kommunikation och information mellan olika delar och nivåer inom verksamheten är en förutsättning för att intern styrning och kontroll ska fungera väl. Alla nivåer inom organisationen måste säkerställa att de får den information som behövs för att styra, följa upp och rapportera verksamheten. Detta avser även effektiv information och kommunikation med externa parter.

5. Övervakande aktiviteter

Systemet för intern styrning och kontroll behöver övervakas, följas upp och revideras för att säkerställa att det fungerar på avsett vis. Övervakande aktiviteter syftar till att utvärdera ovan nämnda komponenter och möjliggöra för verksamheten att uppmärksamma eventuella förbättringsområden och avgöra om det krävs ytterligare åtgärder.

ANSVARSFÖRDELNING

Styrelsen för Parkeringsbolaget ansvarar för den interna styrningen och kontrollen inom bolaget. Styrelsen ska upprätta en organisation för den interna styrningen och kontrollen samt se till att regler och anvisningar antas för denna.

Styrelsens organisation för intern styrning och kontroll

Nedan beskrivs styrelsens organisation för intern styrning och kontroll.

Styrelsen ansvarar för:

- Att utifrån en riskanalys välja ut ett antal riskområden som ska granskas särskilt under verksamhetsåret. Detta i syfte att peka ut de områden som är väsentliga för de mål, uppdrag och krav verksamheten har att förhålla sig till.
- Att årligen fastställa en internkontrollplan, enligt stadens riktlinjer för intern styrning och kontroll, som syftar till att följa upp att det interna styr- och kontrollsystemet fungerar tillfredsställande.
- Att försäkra sig om att granskningarna enligt den interna kontrollplanen genomförs och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Vid misstanke om brott ska styrelsen utan dröjsmål vidta åtgärder.

VD ansvarar för:

- Att upprätta förslag till internt styr- och kontrollsystem för styrelsen och se till att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern styrning och kontroll inom bolagets alla verksamhetsområden.
- Att se till att en riskanalys upprättas enligt stadens riktlinjer för intern styrning och kontroll och med denna som underlag upprätta förslag till styrelsens internkontrollplan. VD bevakar löpande att internkontrollplanen efterlevs.
- Att årligen rapportera till styrelsen om hur arbetet med intern styrning och kontroll genomförts, hur systemet fungerar samt föreslå styrelsen nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.
- Att omgående informera styrelsen om det vid det löpande arbetet med intern styrning och kontroll framkommer allvarliga brister i bolaget.

Avdelningschef ansvarar för:

- Att tillse att policyer, riktlinjer, anvisningar, rutiner och instruktioner efterlevs på avdelningen samt att informera medarbetare om dess innebörd.
- Avdelningschefen ansvarar även för att verka för att medarbetarna på avdelningen arbetar för att nå uppställda mål och att de arbetsmetoder som används bidrar till god intern styrning och kontroll.
- Att göra löpande bedömningar av den interna styrningen och kontrollen, vidta åtgärder vid avvikelser som framkommer i den löpande kontrollen och rapportera avvikelserna till VD.

Chef Administrativa avdelningen ansvarar för:

- Att planera, samordna och utveckla arbetet med den interna styrningen och kontrollen på bolagsövergripande nivå.
- Att löpande följa upp att kontrollaktiviteter, övervakande aktiviteter och rapportering av internkontrollplanen sker i enlighet med tidplan.
- Att utbilda och utgöra metodstöd vid exempelvis riskanalys och utformning av riskreducerande åtgärder.

Medarbetarna ansvarar för:

- Att följa de policyer, riktlinjer, anvisningar, rutiner och instruktioner som gäller berörd verksamhet för att uppnå en säker och effektiv verksamhet.
- Att omedelbart rapportera avvikelser till närmast överordnad chef.

PROCESS FÖR INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Riskanalys

Riskanalysen ska utgå från verksamheten som helhet såväl som väsentliga processer. Med utgångspunkt i de mål, uppdrag och krav verksamheten har att förhålla sig till identifieras de händelser och förhållanden som kan leda till att dessa inte uppnås.

I det första momentet av riskanalysen identifieras och dokumenteras de händelser och förhållanden som utgör risker för verksamheten. För varje område ska risk för bristande efterlevnad av lagar och regler, risk för oegentligheter, påverkan på varumärke samt otillförlitlig rapportering beaktas. De riskområden som bolaget identifierat är:

Omvärldsrisker	Inköpsprocessen
Verksamhetsövergripande risker	Förvaltningsprocessen
Kompetensförsörjningsprocessen	Investeringsprocessen
Kund & avtalsprocessen	Betalsystemsprocessen

Identifierade risker värderas utifrån ett sannolikhetsstal och ett konsekvenstal enligt den fyrgradiga skalan nedan. Graderingen multipliceras samman till ett sammanvägt risktal.

Sannolikhet

1. Osannolik
2. Mindre sannolik
3. Möjlig
4. Sannolik

Konsekvens

1. Lindrig
2. Kännbar
3. Allvarlig
4. Mycket allvarlig

De kontrollaktiviteter som finns på plats vid tillfället för riskanalysen identifieras och dokumenteras. Dokumentationen kan även hänvisa till rutinbeskrivningar och liknande där ändamålsenliga kontroller finns beskrivna.

Begränsade resurser medför att en prioritering av identifierade risker bör ske, vilket genomförs utifrån det sammanvägda risktalet. Nedanstående värderingsmatris används som stöd. Prioriteringen ska mynna ut i ett ställningstagande avseende vilka risker som ska hanteras respektive accepteras.

Sannolik	4	8	12	16
Möjlig	3	6	9	12
Mindre sannolik	2	4	6	8
Osannolik	1	2	3	4
	Lindrig	Kännbar	Allvarlig	Mycket allvarlig

	Allvarliga risker som behöver hanteras omedelbart
	Risker där hantering bör övervägas
	Risker som accepteras

Accepterad risk innebär att en risk utifrån bedömning är acceptabel utan riskreducerande kontrollaktiviteter och/eller att tillräckliga kontrollaktiviteter redan är implementerade. Har risken bedömts till ett sammanvägt risktal som överstiger 2 krävs ett aktivt beslut för att acceptera risken efter det att nyttan av implementeringen vägs mot kostnaden för den riskreducerande kontrollaktiviteten.

Riskanalys genomförs på avdelningsnivå, för att sedan utgöra underlag för ledningsgruppen att sammanställa en bolagsövergripande riskanalys. I ledningsgruppen bedöms sedan vilka risker som utifrån dignitet, risktal och befintliga kontrollaktiviteter är de mest väsentliga och ska kommuniceras till styrelsen.

Styrelsens internkontrollplan

Det är styrelsen som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern styrning och kontroll. Detta säkerställs genom att styrelsen årligen fastställer en internkontrollplan för att följa upp att kontrollsystemet i den löpande verksamheten är tillräckligt och fungera som en handlingsplan för verksamhetens systematiska arbete med riskhantering. Planen grundar sig i de risker som av verksamheten bedömts som de mest väsentliga och antas i samband med beslut om budget/affärsplan.

För de risker där det bedömts att åtgärder behöver vidtas för att nå en acceptabel risknivå ska åtgärder utarbetas och dokumenteras i en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen ska beskriva de kontrollaktiviteter som ska vidtas, vem som är ansvarig för dess införande och när dessa planeras vara implementerade. Åtgärdsplan för de mest väsentliga riskerna ska bifogas styrelsens interkontrollplan. De resterande risker som har bedömts kräva riskreducerande åtgärder omhändertas av verksamheten enligt samma struktur.

Utifrån riskvärderingen görs även en bedömning av vilka övervakande aktiviteter bolaget ska genomföra för att testa att de befintliga och tänkta kontrollaktiviteterna fungerar som avsett. De kontrollaktiviteter som väljs ut för att testas under det kommande året ska dokumenteras i en övervakningsplan. I övervakningsplanen ska det framgå vad som ska testas, vem som utför testningen samt med vilken frekvens denna ska utföras. Kommande årets övervakningsplan för de mest väsentliga riskerna ska bifogas styrelsens internkontrollplan. Resterande risker som har bedömts kräva övervakning omhändertas av verksamheten enligt samma struktur.

Rapportering till styrelsen

När bolagets granskning är genomförd utifrån styrelsens internkontrollplan upprättas en skriftlig rapport som lämnas till styrelsen senast i december månad. I rapporten sammanfattas de granskningar som genomförts under året med iakttagelser, slutsatser och föreslagna förbättringsområden. Om allvarliga brister konstateras ska styrelsen informeras omgående av VD. Därefter får styrelsen en skriftlig uppföljning i VD-rapporten om vilka åtgärder bolaget avser att vidta för att hantera konstaterade brister och därefter en återrapportering om dessa gett önskad effekt.

Uppföljningsrapport för styrelsens interkontrollplan 2016

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	1
Styrelsens Internkontrollplan 2016	2
Riskområden 2016	3
1. Telefonparkering	3
2. Inköpsprocessen	4
3. Kalkylmodell	5
4. Investeringsprojekt	6
5. Investeringsprojekt	7
6. Etik och moral	8
7. Hållbart resande	9

Bakgrund

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att Göteborgs Stads Parkerings AB har en väl fungerande intern styrning och kontroll. Enligt Riktlinjer för intern kontroll inom Göteborgs Stad ska styrelsen tillse att bolaget har en god intern styrning och kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern styrning och kontroll fungerar. Detta innebär bland annat att styrelsen årligen ska upprätta en plan för internkontrollen i bolaget. I denna ska styrelsen bland annat dokumentera på vilket sätt styrelsen säkerställer att:

- ändamålsenlig verksamhet bedrivs och ekonomiskt tillfredsställande resultat uppnås i bolaget,
- kvaliteten i rapporteringen om verksamhet och ekonomi och intern styrning och kontroll upprätthålls,
- bedömning och uppföljning av bolagets risker sker.

Parkeringsbolaget och dess styrelse upprättade 2015 en övergripande riskanalys, som har legat till grund för styrelsens internkontrollplan 2016. Uppföljning och utvärdering av internkontrollplanen, självdeklarationer, verksamhetsuppföljningar, annan avvikelserapportering, samt revisorernas granskningar avseende intern styrning och kontroll ska ligga till grund för styrelsens utvärdering av den interna kontrollen. I enlighet med styrelsens internkontrollplan ska VD löpande bevaka att planen efterlevs. Därutöver ska VD årligen rapportera till styrelsen om hur arbetet med intern styrning och kontroll genomförts, hur den interna styrningen och kontrollen fungerar samt föreslå styrelsen nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Denna årsrapport sammanfattar bolagets arbete med intern styrning och kontroll enligt styrelsens internkontrollplan 2016.

Styrelsens internkontrollplan 2016

Inför verksamhetsåret 2016 genomfördes riskanalyser av VD och styrelse, baserat på dessa utarbetades styrelsens internkontrollplan. Riskerna identifierade utifrån följande riskområden:

- *omvärldsrisker*, till exempel tröghet i stadsutvecklingsprocessen, bolagsstruktur- förändringar
- *finansiella risker*, till exempel av likviditetsrisk, valutarisk, ränterisk, kreditrisk och operativa risker vilka hanteras enligt stadens finanspolicy
- *redovisningsrisker*, till exempel att underlag och antaganden är felaktiga eller räkenskaperna inte är tillförlitliga
- *legala risker och bristande efterlevnad av regelverk*, till exempel ny lagstiftning, nya förordningar eller föreskrifter och interna regelverk som påverkar bolagets verksamhet
- *informationssäkerhet*. I stadens regler för informationssäkerhet framgår hur stadens informationstillgångar ska skyddas mot alla hot – interna eller externa, avsiktliga eller oavsiktliga
- *verksamhetsrisker*, till exempel kvalitetsfrågor, kan definieras som risken att bolaget inte uppnår fastställda verksamhetsmål samt att verksamheten inte bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt
- *rykte och varumärke som leder till förtroendeskador*, till exempel vidlyftig representation, mutor och bestickning kan leda till ett minskat förtroende för bolagets verksamhet
- *väsentliga processer*, till exempel intäkts-, värderings-, inköps-, rekryterings-, kund- och avtalsprocessen.

Granskningarna har genomförts under hösten 2016, men arbetet med föreslagna åtgärder för att minimera riskerna har pågått under hela året.

Rapporten är indelad enligt följande rubriker:

- Riskbeskrivning: såsom de är formulerade i styrelsens Internkontrollplan 2015
- Kontrollaktiviter: såsom de är formulerade i styrelsens Internkontrollplan 2015
- Iakttagelser
- Bedömning
- Förslag på åtgärder

Kontrollaktiviteter avser de riskreducerande åtgärder som utgör en del av bolagets löpande arbete med den interna styrningen och kontrollen. En kontrollaktivitet bidrar till att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att minimera risker för att verksamhetens mål och uppdrag inte uppnås. Kontrollaktiviteter äger rum i hela organisationen och innefattar aktiviteter som exempelvis information, utbildning, behörigheter, attester, avstämningar, stickprov och rutinbeskrivningar. I denna rapport är kontrollaktiviteter uppdelade efter åtgärder på plats sedan tidigare, planerade åtgärder och stickprov.

Riskområden 2016

1. Telefonparkering

Riskbeskrivning

Risk för att tjänsten telefonparkering inte fungerar enkelt och driftsmässigt säkert gentemot kund, vilket leder till negativ varumärkespåverkan.

Kontrollaktiviteter

Arbete har inletts med att se över avtal med leverantörer. Uppföljning av levererad tjänst. Ytterligare resurser har tillsatts på IT.

Iakttagelser

Med tidigare driftsstörningar som utgångspunkt har dialog först med den leverantör som tillhandahållit telefonparkering för att säkerställa efterlevnaden av avtalet. Leverantören drog slutsatsen att de inte har möjlighet att upprätthålla de krav som ställdes och valde därför att säga upp avtalet.

Utifrån förutsättningen att uppsägningstiden endast var sex månader genomfördes en analys av vilka möjligheter som fanns för att säkra tjänsten gentemot kund. Undersökningar genomfördes med flertalet leverantörer av motsvarande tjänst. Bolaget valde därefter att skapa förutsättningarna för en intern hantering, där vi själva har ansvar för helheten gentemot kund och står för kärnkompetensen, men där delar av tjänsten utförs av leverantörer. Anledningen till detta var att ingen leverantör klarade av att leverera en tjänst enligt våra krav, varken på kort eller lång sikt.

Risken har genomförts inom ramen för projektet. Med denna analys till grund har även verksamhetsövergripande riskanalyser genomförts för att se vilka eventuella risker som kan uppstå i organisationen och gentemot kund. Dessa har kommunicerats både i ledningsgrupp och till styrelsen.

Vald lösningen medför i förlängningen att vi kan minska sårbarheten i hela tjänsten då den inte är beroenden av endast en aktör. Detta medför en flexibilitet som minskar kundpåverkan i de fall leverantörsbyte krävs eller om vi vill vidareutveckla tjänsten. Detta kommer även öppna upp för att kunna integrera nya telefonparkeringstjänster med tjänster som vi erbjuder redan idag, till exempel digitala tillstånd.

Bolaget har även säkerställt längre uppsägningstider för de leverantörer som kommer att tillhandahålla delar av tjänsten.

Bedömning

Genom att telefonparkeringen sköts i egen regi kommer sårbarheten att kunna reduceras och möjligheten att kunna vidareutveckla tjänsten att öka. Driftstörningar kan uppstå i samband med införandet, men vi kommer ha större möjligheter att hantera dessa. Arbetet med telefonparkeringen kommer ha fortsatt hög prioritet. För att reducera risken för negativ varumärkespåverkan är det viktigt att införandet och de förändringar som det medför gentemot kund understöds av en väl genomtänkt och proaktiv kommunikationsplan. Risken så som den är formulerad anses hanterad och utgår således ur styrelsens internkontrollplan.

Förslag på åtgärder

Risken hanteras i det löpande arbetet.

2. Inköpsprocessen

Riskbeskrivning

Risk för att inte lever upp till stadens mål om social hänsyn vid upphandling på grund av bristande arbetssätt.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Arbete drivs av verksamhetsutvecklare för att lyfta frågan avseende social hänsyn i operativ inköpsgrupp. Avseende större upphandlingar kopplas bolagets Upphandlingsstöd in och i dessa arbetar bolaget specifikt med frågan, exempelvis i Skeppsbroprojektet.

Planerade åtgärder: Säkerställ att frågan behandlas i operativ inköpsgrupp och detta medför att vi kan säkerställa en högre grad av proaktivitet avseende att identifiera möjligheterna att ta social hänsyn vid upphandlingar.

Iakttagelser

Den planerade operativa inköpsgruppen har pausats, då förutsättningarna förändrats under året. Kvalitén i våra upphandlingar har istället säkrats genom tillsättningen av ny kompetens i form av en Upphandlingsstrateg. Tillsammans med Inköpssamordnare har denna resurs påbörjat en översyn av processen för upphandling och inköp.

Upphandlingsstrategen har utvärderat de tjänsteupphandlingar som genomförts under året för att hitta möjligheter till att ställa krav på social hänsyn med god effekt. Detta kräver en viss långsiktighet och omfattning i tjänsteupphandlingarna.

Från stadens sida har det kommit ett förtydligande avseende vilka tjänsteupphandlingar som kan anses aktuella för att tillämpa social hänsyn. Tidigare var detta knutet till en beloppsgräns. Numera utgår vi från att ett projekt/avrop ska vara längre än 4 månader och som minst generera en heltidstjänst för att anses bli aktuellt för krav på social hänsyn.

Det finns en samsyn på marknaden avseende möjligheten att tillämpa social hänsyn på större byggentreprenader och kravet är en självklarhet i våra större projekt. Frågan är numera så pass förankrad att leverantörer på ett ändamålsenligt sätt kan bedöma sin möjlighet att leva upp till kraven, vilket är en viktig faktor då den påverkar de rörliga kostnaderna.

Social hänsyn är en del i tjänsteupphandlingen för projektet Skeppsbron och kraven kommer att aktualiseras. Projektledare för Skeppsbron har kontinuerlig kontakt med Upphandlingsbolaget för att säkerställa aktuella frågeställningar från centralt håll i staden.

Bedömning

Bolaget bedömer att fortsatt arbete med att se över möjligheterna att förverkliga syftet med kraven på social hänsyn under 2017. Staden mål avseende social hänsyn kvarstår, vilket medför att risken är fortsatt väsentlig och kvarstår i styrelsens internkontrollplan 2017.

Förslag på åtgärder

Arbeta vidare med att identifiera områden där vi bedömer att krav på social hänsyn kan ha god effekt och positivt utfall.

3. Kalkylmodell

Riskbeskrivning

Risk för bristfällig systematik för framtagande av fullständiga och kvalitetssäkrade indata till kalkylmodell, då kalkylmodell har vidareutvecklats under året.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Vidareutvecklad lönsamhetskalkyl under året, som har samband med modellen för framtagande av ekonomiska scenarion.

Planerade åtgärder: Kvalitetssäkra samtliga delar i processen genom att stärka systematiken i framtagandet av de underlag som är indata till kalkylmodellen.

Iakttagelser

Kvalitén i våra kalkyler är tätt knuten till delprocessen *Spana och kartlägga* i vår Kundprocess, där det ingår att bevaka pågående planer i staden. Det är genom omvärldsbevakning vi säkerställer framtida parkeringsbehov. I samband med översyn av hela Kundprocessen har även delprocessen *Spana och kartlägga* förtydligats. Detta verkar för ytterligare systematik i kalkyleringen, exempelvis genom att ytterligare förtydliga vilka urvalskriterier som gäller för framtida projekt.

Det har under året tagits fram schablonkostnader för olika typer av byggnationer, som inkluderar indexuppräknings och risk. Detta säkerställer en systematik som leder till att innehållet i kalkylerna i högre grad går att härleda och att vi får en bättre jämförbarhet mellan projekt.

Metodiken för att göra bedömningar om framtida intäkter och beläggning har vidareutvecklats utifrån arbetet med att kvalitetssäkra metodiken för framtagandet av områdesplaner. Genom att ta med områdesplanerna i bedömningen kan vi ta hänsyn till hur parkeringsplatser i närområdet kommer att påverka kalkylen genom att de exempelvis försvinner eller förändras i framtiden.

Utveckling av taxor i kommande projekt följer antagen prismodell för befintliga anläggningar.

Bedömning

Bolaget bedömer att fortsatt arbete med att förbättra kvalitén i de underlag som utgör indata i lönsamhetskalkylen, såsom exempelvis intäktsberäkningar och beläggning, behövs 2017. Risken är fortsatt väsentlig då den har stark koppling till de mål som är uppsatta i affärsplanen och kommer därför att kvarstå i styrelsens internkontrollplan 2017.

Förslag på åtgärder

Kvalitetssäkra kopplingen mellan intäktsbedömningar och beläggningsgrad utifrån arbetet med framtagandet av områdesplaner.

Kvalitetssäkra kopplingen mellan urvalskriterier för investeringsprojekt och delprocessen "Spana och kartlägga" i Kundprocessen.

4. Investeringsprojekt

Riskbeskrivning

Risk för osäkerhet i finansieringsfrågan i investeringsprojekt då vi inte ännu har erfarenhet av att formulera specifika och marknadsanpassade p-köp.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Kompetens tillsatt i förhandlingsgrupp för att gå in och möta behoven i förhandlingar enligt situationsspecifika förutsättningar.

Planerade åtgärder: Tillse att förhandlingsgruppen har rätt förutsättningar för att skapa ett systematiskt arbetssätt som leder till marknadsanpassade och situationsspecifika p-köp.

lakttagelser

Kompetens är tillsatt på Marknadsavdelningen med ett tydligt förhandlingsansvar. Intern samsyn har uppnåtts mellan Marknad och Administration avseende vad som utgör marknadsmässiga beräkningar, genom att konkretisera beräkning av intäkter och kostnader i en kalkylmodell för p-köp. På så vis har vi kvalitetssäkrat både beståndsdelarna i och resultatet av våra beräkningar.

Kalkylmodellen har kompletterats med en presentationsmodell som förklarar och argumenterar för respektive p-köp. Presentationsmodellen som koncept har testats gentemot organisationer som motsvarar de vi kommer att förhandla med innan den har använts i skarpt läge.

P-köp för Skeppsbron är genomfört, Masthugget är färdigförhandlat men inte avtalat ännu och i Frihamnen har bolaget lämnat ett indikativt pris. Under 2017 kommer ett p-köp för Svenska Mässan att utredas.

Bedömning

Risken så som den är formulerad anses reducerad i sådan utsträckning att den utgår och hanteras 2017 i det löpande arbetet.

Förslag på åtgärder

Risken hanteras i det löpande arbetet.

5. Investeringsprojekt

Riskbeskrivning

Finansiell risk att investeringen i projektet parkeringsanläggning Skeppsbron blir väsentligt större än beräknat.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Gemensam byggprocess gör Göteborgs Stad (GBP) i drift. Lönsamhetskalkyl kvalitetssäkrad genom konsultstöd. Byggherreombud och projektorganisation tillsatt för att säkerställa rätt kompetens och en kvalitativ projektmetodik.

Planerade aktiviteter: Följ upp och utvärdera efterlevnad av Gemensam byggprocess för Göteborgs stad (GBP). Formulera projektstrategi för att säkerställa projektmetodik, riskhantering och resurstillsättning.

Iakttagelser

Byggherreombudet är numera internt och rollen innehas av Avdelningschef Bygg. Nyckelpositioner i projektorganisationen är tillsatta genom rekrytering. Projektstrategi valdes innan investeringsbeslutet togs och resulterade i valet av samverkansentreprenad.

Upphandling av entreprenör är slutförd. För tillfället pågår ett arbete med att sätta upp gemensam organisation för projektering. Att aktivt arbeta med samverkan med entreprenören är en väsentlig faktor för att ha god kostnadskontroll och i samband med att projektering påbörjas kommer kostnadsfrågan att bli aktuell. Rapportering av projektets status har genomförts löpande på varje styrelsemöte och detta kommer fortsatt att ske så länge projektet är aktivt.

Ett av utvärderingskriterierna i upphandlingen av entreprenör avsåg ekonomistyrning. Det ställdes krav på öppenhet och transparens avseende ekonomin, vilket ger oss god kontroll och möjlighet att tidigt få information om eventuella avvikelser.

Bolagets internrevisorer följer upp och utvärderar efterlevnad av GBP inom ramen för arbetet revisioner inom kvalitetsledningssystemet.

Bedömning

Risken kommer att kvarstå i styrelsens internkontrollplan 2017 eftersom projektet fortgår och frågan kommer att vara fortsatt väsentlig för bolaget flera år framöver.

Förslag på åtgärder

Aktiviteter från 2016 kvarstår:

Följ upp och utvärdera efterlevnad av GBP.

6. Etik och moral

Riskbeskrivning

Risk för oönskat beteende bland anställda, exempelvis i förhållande till policy mot mutor och policy för representation.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Digitalt beställningsflöde medför bättre spårbarhet och möjlighet till att identifiera riskområden i rutiner för riktade insatser. Rutin för dokumentation av direktupphandling följs upp kontinuerligt. Beställning/bokning av konferens, resor, logi och representation sker genom konferensservice, som fungerar som grindvaktare/kvalitetssäkrare. Stickprov tas kvartalsvis på representations- och VD-kostnader. Enligt framtagna mall för dagordning på APT ska innebörden av jäv och oegentligheter diskuteras en gång per år. Specialistkunskap finns i form av Controller ISK, som driver det förebyggande arbetet avseende mutor och oegentligheter. I checklista för introduktion av nyanställda ingår träff med Controller ISK som obligatorisk punkt, där Policy mot mutor och Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet går igenom och diskuteras.

Planerade åtgärder: Ta hänsyn till risk för oönskade beteenden vid utvärdering av hur uppföljning och kvalitetssäkring av inköpsprocessen behöver förändras utifrån de förutsättningar som implementeringen av Winst e-handel medför.

Iakttagelser

Representations- och VD-kostnader har granskats av Controller kvartalsvis utan anmärkning.

Under våren 2016 infördes stadens gemensamma system för beställnings- och fakturahantering Winst e-handel. Systemet har medfört förbättrad spårbarhet då hela flödet för beställnings- och fakturahantering integreras, sparas digitalt och lätt kan eftersökas. Detta resulterar även i bättre möjligheter att analysera flödet och identifiera riskområden för riktade förbättringsåtgärder. Systemet möjliggör kontostyrning i den mån att det går att kräva att syfte och dokumentation ska bifogas för att det ska gå att genomföra en beställning. I samband med implementeringen av Winst har utbildning avseende stadens Inköspolicy och Attestregler genomförts med samtliga de som har behörighet till systemet.

Arbete med översyn av inköpsprocessen har påbörjats, där en av aktiviteterna är att skapa en inköpshandbok. Syftet är att höja bolagets inköpskompetens generellt, men även för att öka kunskapen om de typer av inköp som kräver specifik dokumentation då de är mer riskfyllda, såsom representation eller resor.

Rutinen för kontroll vid upplägg av nya leverantörer har vidareutvecklats genom att skapa en digital attest, vilket ökar spårbarheten och minskar risken för oegentligheter.

Bedömning

Bolaget bedömer att de åtgärder som gjorts under året har reducerat risken. Då konsekvensen av att risken inträffar är fortsatt allvarlig, bedöms risken som fortsatt väsentlig och återfinns i styrelsens internkontrollplan 2017.

Förslag på åtgärder

Ta hänsyn till risk för oönskade beteenden vid utvärdering, uppföljning och kvalitetssäkring av inköpsprocessen och vidareutveckling av arbetssätt i Winst.

7. Hållbart resande

Riskbeskrivning

Risk för negativ varumärkespåverkan för Parkeringsbolaget på grund av upplevd och faktisk parkeringsplatsbrist om staden inte i tillräcklig omfattning planerar för mobilitetslösningar som kompletterar låga p-tal.

Kontrollaktiviteter

Åtgärder på plats: Realtidsinformation gentemot kund avseende tillgängliga platser genom hemsida, P-in och app. Process för att bevaka och kommunicera avseende stadens planering av mobilitetslösningar i samband med planering av bostadsbyggandet. Att bolaget utifrån kommunfullmäktiges uppdrag 8 är tydlig i kommunikation och samverkan avseende bolagets uppdrag och roll.

Planerade åtgärder: Skapa områdesplaner som möjliggör bättre kapacitetsutnyttjande genom effektiv hänvisning till lediga platser. Utöka realtidsinformation. Rapportera kommunfullmäktiges uppdrag 8.

Iakttagelser

Utrustning för utökat realtidssystem är monterad och har tagits i drift i parkeringshusen på Bergsgatan, Skolgatan, och Skånegatan. Ett p-ledningssystem kommer att implementeras på Lindholmen under första kvartalet 2017, vilket även det i förlängningen kommer att ge realtidsinformation. Detta ger oss bättre möjlighet att validera beläggningsgrad för att få en korrekt bild av vilka möjligheter vi har till att arbeta med ytterligare samutnyttjande av parkeringsplatser.

Revidering av vägledning till parkeringstal och mobilitetstal pågår, där Parkeringsbolaget medverkar i referensgruppen.

Under året har vi arbetat med metodutveckling för att säkerställa kvalitén i områdesplanerna, genom att se över hur vi kan omvandla tillgänglig data till användbar information i utformningen. I detta arbete har vi använt oss av tre leverantörer i syfte att skapa ett oberoende i leveransen och en kvalitetshöjning genom att vi belyser metoden utifrån olika perspektiv.

Gällande kommunfullmäktiges uppdrag 8 så har investeringsplan och ekonomiska scenarier rapporterats till Stadshus och Högabs styrelse, vilket av dem har ansetts tillräckligt. Bolaget har i september deltagit vid ett gemensamt presidiummöte mellan fastighets-, byggnads- och trafiknämnden. Detta i syfte att diskutera om åtgärden anses tillräcklig för att ha uppfyllt det gemensamma uppdraget att tillsammans ta fram en långsiktig parkeringsplan. För tillfället ligger uppdraget hos direktörerna för respektive part att återkomma avseende hur vi ska gå vidare.

Bedömning

Kvarstår i styrelsens internkontrollplan 2017 då vi fortsatt kommer att påverkas då vi inte äger mobilitetslösningarna och att det fortfarande finns ett otydligt finansieringsansvar i exploateringsprocessen.

Förslag på åtgärder

Fortsätt arbetet med att ta fram och kvalitetssäkra områdesplaner, för att möjliggöra bättre kapacitetsutnyttjande genom effektiv hänvisning till lediga platser.
Utöka realtidsinformation.

Internkontrollplan 2017

Nr	Rubrik	Risk Beskrivning	Ansvarig chef	Kontrollaktiviteter	Riskvärdet	Till åtgärdsplan	Till övervakningplan	Till styrelsen
						Hantera/Acceptera	Övervakning	
1	Inköpsprocessen	Risk för att inte lever upp till stadens mål om social hänsyn vid upphandling på grund av bristande arbetssätt.	Administration	Frågan drivs av Upphandlingsstrateg, som ser över vilka typer av upphandlingar vi kan få god effekt av krav gällande social hänsyn. Perspektivet är en självklarhet i större projekt, exempelvis Skeppsbron, där även projektledaren har kontakt med UHB för att säkerställa aktuella frågeställningar från centralt håll i staden.	4	Hanteras	Nej	Ja
2	Kalkylmodell	Risk för bristfällig systematik för framtagande av fullständiga och kvalitetssäkrade indata till kalkylmodell.	Administration	Lönsamhetskalkyl finns på plats, som hänger ihop med modellen för framtagande av ekonomiska scenarion. Urvalskriterier för bedömning av projekt i investeringsplanen. Schablon för byggkostnader för olika typer av byggnationer, som inkluderar indexuppräknings och risk. Detta säkerställer en systematik som verkar för att det i högra grad går att härleda beräkningarna och en bättre jämförbarhet mellan projekten.	4	Hanteras	Nej	Ja
3	Investeringsprojekt	Finansiell risk att investeringen i projektet parkeringsanläggning Skeppsbron blir väsentligt större än beräknat.	Bygg	Gemensam byggprocess gör Göteborgs Stad (GBP) i drift. Lönsamhetskalkyl kvalitetssäkrad genom konsultstöd. Byggherreombud och projektorganisation tillsatt för att säkerställa rätt kompetens och en kvalitativ projektmetodik.	3	Hanteras	Nej	Ja
4	Etik och moral	Risk för oönskat beteende bland anställda, ex vis i förhållande till policy mot mutor och policy för representation.	Administration	Stadens gemensamma system för beställning och fakturahantering Winst bidrar till ökad styrning, spårbarhet och avtalstrohet, vilket minskar risken för oönskade beteenden. Beställning/bokning av konferens, resor, logi och representation sker genom konferensservice, som fungerar som grindvaktare/kvalitetsäkrare. Stickprov tas kvartalsvis på representations- och VD-kostnader. Enligt framtagen mall för dagordning på APT skall innebörden av jäv och oegentligheter diskuteras en gång per år. Specialistkunskap finns i form av Controller ISK, som driver det förebyggande arbetet avseende mutor och oegentligheter. I checklista för introduktion av nyanställda ingår träff med Controller ISK som obligatorisk punkt, där Policy mot mutor och Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet går igenom och diskuteras .	6	Hanteras	Ja	Ja
5	Hållbart resande	Risk för negativ varumärkespåverkan för Parkeringsbolaget på grund av upplevd och faktisk parkeringsplatsbrist om staden inte i tillräcklig omfattning planerar för mobilitetslösningar som kompletterar låga p-tal.	Marknad	Realtidsinformation av gentemot kund avseende tillgängliga platser genom hemsida, P-in och app. Process för att bevaka och kommunicera avseende stadens planering av mobilitetslösningar i samband med planering av byggnationer. Att bolaget utifrån ägardirektivet är tydlig i kommunikation och samverkan avseende bolagets uppdrag och roll. Medverkar i referensgrupp för utredning av p-tal och mobilitets-tal. Arbetet med att ta fram områdesplaner, som kan ge ett tydligare underlag för att se behov och möjligheterna till mobilitetslösningar pågår.	4	Hanteras	Nej	Ja
6	Tillgänglighet (Ny - från bolaget)	Risk för varumärkesskada och missnöjda kunder på grund av brist på parkeringsplatser i takt med att befintliga platser tas i anspråk vid olika byggprojekt.	Marknad	Vi har ett arbetssätt för att hitta ersättningsplatser och ersättningslösningar, samt skapa områdesplaner som synliggör eventuell överkapacitet. Vi påtalar kontinuerligt denna risk i våra remissvar.	9	Hanteras	Nej	Ja
7	Saltholmen (Ny - från bolaget)	Risk att fortsatt opinionsbildning avseende Saltholmen kommer att påverka både varumärke och arbetsmiljö för medarbetare negativt. Detta eftersom innebörden i KFs beslut är otydligt avseende vår roll och att beslutet inte går i linje med övriga strategier och aktiviteter som ligger till grund för arbetet med parkering i staden som helhet.	Marknad	Vi är en del i det nya uppdraget Tpuls, vilket fått ett godkänt uppdragsdirektiv. Vi för medborgardialog genom arbetsgrupp Saltholmen.	6	Hanteras	Nej	Ja

Internkontrollplan 2017

Nr	Rubrik	Risk Beskrivning	Ansvarig chef	Kontrollaktiviteter	Riskvärdet	Till åtgärdsplan	Till övervakningplan	Till styrelsen
						Hantera/Acceptera	Övervakning	
8	Saltholmen (Ny - från styrelsen)	Risk för en ohållbar parkeringssituation på Saltholmen under sommarhalvårets högsäsong, vilket leder till missnöjda kunder och varumärkesskada, eftersom vi inte har möjlighet att göra några förändringar innan T-puls är återrapporterat i oktober 2017.	VD	Deltar aktivt i arbetsgrupp Saltholmen/Långedrag. T-puls sätter ramarna för vad vi har för möjlighet att göra åtgärder.	6	Hanteras	Nej	Ja
9	Styrning och samverkan i klustret (Ny - från styrelsen)	Risk att otydlig styrning och struktur för samverkan i klustret påverkar vår förmåga till långsiktig styrning och planering	Styrelseordföranden	Dialog förs inom klustret.	6	Hanteras	Nej	Ja